

Kávová budoucnost: klíma

vzdělávací lekce

Vzdělávací lekce **Kávová budoucnost: klima**

Cíle:

- ★ Účastníci a účastnice shrnou, jak změna klimatu ovlivňuje podmínky pro pěstování kávy Arabiky v oblastech Latinské Ameriky.
- ★ Účastníci a účastnice zhodnotí krátký dokumentární film, vyjádří své dojmy a uvedou hlavní poznatky o dopadech změny klimatu i konkrétních opatřeních k jejich zmírnění.

Anotace: Prostřednictvím klimatické verzi dokumentárního filmu Kávová budoucnost (CZ, 2024) se účastníci a účastnice blíže seznámí s dopady klimatické změny na pěstitele kávy v Latinské Americe, a také konkrétními opatřeními, které pomáhají pěstitelům zapojeným do systému Fairtrade bojovat s dopady změny klimatu. V následné reflexi filmu přemýšlí ve skupinách pomocí metody I.N.S.E.R.T. o svých dojmech z filmu a získaných informacích, sdílí také otázky, které je při projekci napadly. Byznysovým souvislostem se můžete věnovat v druhé lekci k dokumentu pod názvem Kávová budoucnost: byznys.

Klíčová otázka: Jak ovlivňuje změna klimatu pěstitele kávy?

Věk: 12+

Počet účastníků: 6+

Časová dotace: 45 minut

Pomůcky:

- ★ papíry, tužky, tabule/flipchart, křídly/fixy
- ★ technické zařízení na promítnutí filmu (projektor, plátno, ozvučení)
- ★ krátká verze dokumentu Kávová budoucnost zaměřená na téma klimatické změny (CZ, 2024, 21 minut), dostupná na YouTube pod názvem "Kávová Budoucnost - LEKCE KLIMA" (pusťte si film přes <https://youtu.be/tHA1KOZcdog> nebo k puštění oskenujte QR kód)

Postup = evokace + uvědomění + reflexe

Evokace (5 minut)

Zmařené pěstování (5 minut)

Na úvod lekce si zkuste představit, co všechno může zmařit zemědělci úspěšnou sklizeň nějaké plodiny. Ptejte se skupiny:

- ★ „Co může negativně ovlivnit pěstování zemědělských plodin, výši a kvalitu jejich sklizně?“
- ★ „Máte někdo osobní zkušenost s neúrodou na vlastní zahradě?“
- ★ „Slyšeli jste někdy o neúrodě? Z jakého důvodu nebyla dostatečná sklizeň?“

Nechte zaznít přibližně 5 tipů, co vše negativně ovlivňuje sklizeň. Může se jednat o nepřízeň počasí (sucho/vlhko, mrazy, bouře, silný vítr,...), nedostatek/přebytek slunečního záření, rostoucí průměrná teplota a posun fenologických fází rostlin (kdy pučí, kvetou, zrají...), škůdce a nemoci, neúrodnou půdu, nevhodné využití agrochemikálií, atd. Následně se zeptejte, co všechno ze zmíněného ovlivňuje změna klimatu.

Poté rozdělte účastníky a účastnice do tří až pěti skupin dle celkového počtu. Ve skupině mohou být po 2 až 6 lidech.

Uvědomění (25 minut)

Promítání filmu (25 minut)

Promítněte zkrácenou verzi dokumentárního filmu Kávová budoucnost, která se zaměřuje především na téma klimatické změny (21 minut). Vyzvěte účastníky a účastnice, aby film pozorně sledovali a pokud chtějí, dělali si stručné poznámky (nové nečekané poznatky, silné scény, hlavní sdělení filmu, otázky...). Po promítání budete film reflektovat.

Během promítání si připravte reflektivní flipcharty pro každou skupinu. Rozdělte je křížem na čtyři kvadranty a do každého napište jeden symbol: plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?).

Reflexe (15+ minut)

I.N.S.E.R.T. (15 minut)

Po promítání dokumentu rozdejte do každé skupiny jeden flipchart s předkreslenými symboly a nechte účastníky a účastnice zaznamenat své odpovědi do jednotlivých kvadrantů:

- ★ **plus (+)**: co na filmu vnímáte jako pozitivní (na zpracování tématu, poselství filmu nebo můžete vyzdvihnout konkrétní scénu filmu)?
- ★ **minus (-)**: co na filmu vnímáte jako negativní?
- ★ **vykřičník (!)**: co pro vás bylo ve filmu nové nebo překvapivé?
- ★ **otazník (?)**: na co byste se chtěli po promítnutí filmu doptat?

Zbývajících 5 minut využijte k rychlému sdílení odpovědí. Dejte prostor každé skupině, aby mohla představit alespoň tu za sebe nejsilnější poznámku, kterou si na flipchart zapsali. Může jít např. o emoce z filmu, hlavní sdělení, nečekané poznatky či jiné. Na závěr společně shrňte, jak změna klimatu ovlivňuje podmínky pro pěstování kávy Arabiky v oblastech Latinské Ameriky.

Pokud máte možnost, věnujte skupinové práci s flipchartem i představování výstupů více času. Skupinky mohou postupně prezentovat výstupy své práce před celou skupinou a sdílet, co si zaznamenali do jednotlivých kvadrantů. Nechte je diskutovat a vzájemně se doptávat, reflektujte emoce, které film vyvolal. Můžete také posbírat otázky, které vás k filmu napadly, a poslat je tvůrcům filmu na stanislav.kominek@fairtrade.cz.

